

B. Mouris

DE ONTWIKKELING VAN DE FRUITTEELT IN DE PROVINCIE ZEELAND
(1974 - 1990)

Onderzoekverslag nr. 20

SIGN: L28-20
EX. NO: A
MLV: 0541136

September 1985

Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Tuinbouw
Conradkade 175 - 2517 CL Den Haag
Postbus 29703 - 2502 LS Den Haag
Telefoon (070)614161

Prijs f 11,-

REFERAAT

DE ONTWIKKELING VAN DE FRUITTEELT IN DE PROVINCIE ZEELAND (1974 - 1990)

Mouris, B.

Den Haag, Landbouw-Economisch Instituut, 1985

28 p., tab.

Analyse van de fruitteelt in Zeeland, met een prognose van de omvang van areaal en produktie van appels en peren in 1990.

Tussen 1974 en 1983 heeft in Zeeland een daling plaatsgevonden van areaal en aantal bedrijven. In het sortiment hebben zich belangrijke verschuivingen voorgedaan (nieuwe rassen).

Voor 1990 wordt weinig verandering in de betaalde oppervlakte verwacht. In het sortiment treden echter belangrijke verschuivingen op. Het aantal bedrijven zal nog enigszins afnemen.

De handelsproduktie in Zeeland wordt met 72 miljoen kilo appels en 30 miljoen kilo peren 5% hoger geraamd dan in 1982.

Fruitteelt/Zeeland

Overname van de inhoud toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding.

INHOUD

	Blz.
WOORD VOORAF	5
SAMENVATTING	7
1. INLEIDING	8
2. MATERIAAL EN METHODE	9
3. DE ONTWIKKELING VAN DE BEPLANTINGEN	10
3.1 De oppervlakte pit- en steenvruchten	10
3.2 Het aantal bedrijven en de bedrijfsgrootte	11
3.3 Het sortiment	12
3.4 De leeftijdsopbouw van de beplantingen	13
3.5 De plantdichtheid	14
3.6 De rooi- en plantactiviteit	15
3.7 De steenvruchten	15
3.8 De situatie in enkele belangrijke gebieden in Zeeland	15
4. DE PRODUKTIE VAN APPELEN EN PEREN IN NEDERLAND EN ZEELAND EN DE VEILINGAANVOER IN ZEELAND	18
4.1 De landelijke produktieomvang	18
4.2 De produktieomvang in Zeeland	18
4.3 De veilingaanvoer	20
5. PROGNOSE VAN DE ONTWIKKELING VAN HET AREAAL EN HET AANTAL BEDRIJVEN TOT 1990	22
5.1 Algemeen	22
5.2 De oppervlakte appelen	22
5.3 De oppervlakte peren	24
5.4 Het aantal bedrijven	25
6. PROGNOSE VAN HET PRODUKTIELEVEL VAN APPELEN EN PEREN IN ZEELAND IN 1990	26
6.1 De produktie per ha	26
6.2 De handelsproduktie	27
6.3 De invloed van de nieuwe rassen en de produktie per ha	27

WOORD VOORAF

In de provincie Zeeland zijn in de eerste helft van 1985 besprekingen gevoerd met als doel te komen tot een fusie van de vier belangrijkste fruitveilingen in dit gebied.

Voor het onderbouwen van deze besprekingen bestond behoefte aan een cijfermatig inzicht in de te verwachten ontwikkeling van de fruitteelt in Zeeland.

Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van het onderzoek naar de concurrentiepositie van de belangrijkste fruitteeltgebieden in Nederland, dat voorkomt op het werkprogramma van de afdeling Tuinbouw en momenteel in uitvoering is.

Tussen het landelijk onderzoek en de studie over Zeeland bestaat een grote mate van analogie. Het voorliggende rapport moet dan ook beschouwd worden als een deelrapport van de landelijke studie.

Benadrukt moet worden, dat de ontwikkeling van de fruitteelt in Zeeland gezien moet worden in het kader van de landelijke ontwikkeling, waarbij meerdere fruitteeltgebieden in meer of mindere mate van de landelijke ontwikkeling kunnen afwijken.

Aan het Landbouw-Economisch Instituut (LEI) is verzocht deze ontwikkeling te beschrijven.

Het onderzoek is uitgevoerd door een werkgroep bestaande uit: Drs. A. Boers, J. Goedegebure en B. Mouris van de afdeling Tuinbouw, M.L. Joosse van het Proefstation voor de Fruitteelt en J. Ruissen van het Consulentschap voor de Tuinbouw te Goes. Als werkgroep leider fungeerde J. Goedegebure.

De prognose is gebaseerd op de situatie zoals die zich tot in 1984 heeft ontwikkeld. Op dit moment zijn de gevolgen van de strenge winter van 1985 voor de omvang en samenstelling van het areaal nog onvoldoende bekend. Wanneer daartoe echter de noodzaak bestaat, zal op korte termijn een bijstelling van de te verwachten ontwikkeling van de fruitteelt in Zeeland worden uitgebracht.

De Directeur,

J. de Veer

Den Haag, september 1985

SAMENVATTING

De in Zeeland met appels en peren betaalde oppervlakte is in de onderzochte periode (1974-1983) regelmatig gedaald, zij het dat de daling minder snel verliep dan in Nederland als geheel. In 1983 bedroeg het areaal fruitteelt in Zeeland nog 88% van dat in 1974.

Landelijk is het areaal in dezelfde periode tot 73% van de oppervlakte in 1974 ingekrompen. Ten aanzien van het aantal fruitteeltbedrijven is eenzelfde tendens waarneembaar.

Door de opkomst van nieuwe rassen (met de belangrijkste: Jonagold, Karmijn de Sonnaville en Elstar) zijn in het appelsortiment belangrijke verschuivingen opgetreden. In 1982 namen de nieuwe rassen in Zeeland 14% van het areaal voor hun rekening. Dit is voornamelijk ten koste gegaan van het ras Golden Delicious waarvan het aandeel met 11% terugliep. In het peresortiment valt de steeds belangrijker plaats die het ras Conference gaat innemen op. Het aandeel in de oppervlakte steeg van 30% in 1974 tot 39% in 1982.

De leeftijdsopbouw en de plantdichtheid van het appelareaal is in Zeeland gunstig, zowel absoluut als in vergelijking met de landelijke situatie. Bij de peren is het aandeel jonge beplantingen relatief laag en zijn er slechts geringe verschillen ten opzichte van het landelijke beeld.

De handelsproduktie van appels in Zeeland bedraagt momenteel ca. 68 miljoen kg en van peren ca. 28 miljoen kg. Per ha betekent dit een produktieniveau van resp. 26,7 en 19,3 ton, hetgeen gelijk tot iets hoger is dan het landelijk produktieniveau per ha.

Zowel voor appels als voor peren wordt verwacht dat de betaalde oppervlakte in Zeeland zich zal stabiliseren en in 1990 ongeveer gelijk zal zijn aan 1983. In het sortiment treden echter belangrijke verschuivingen op. Bij de appels zullen de nieuwe rassen snel in oppervlakte toenemen. Voor 1990 wordt een aandeel in de oppervlakte van + 38% verwacht. Het aandeel van de rassen Golden Delicious, Cox's Orange Pippin en Winston zal met resp. 8, 4 en 5% afnemen. Ook het aandeel van de andere rassen loopt, zij het in geringere mate, terug. Bij de peren wordt een verdere stijging van het aandeel Conference, tot 48% in 1990, verwacht.

Door de toegenomen rooi- en plantactiviteit wordt een daling van de gemiddelde leeftijd en een sterke verhoging van de gemiddelde plantdichtheid van de beplantingen verwacht. Het aantal bedrijven zal nog enigszins afnemen hetgeen qua betaalde oppervlakte echter gecompenseerd wordt door een toename van de gemiddelde oppervlakte per bedrijf.

Als gevolg van betere teeltmethoden en door verdere intensivering van de beplantingen zal de produktie per ha per ras toenemen. De handelsproduktie in Zeeland wordt voor 1990 geraamd op ca. 72 miljoen kg appels en ca. 30 miljoen kg peren. Ten opzichte van 1982 is dat een stijging met 5% zowel bij appels als bij peren. Overeenkomstig de ontwikkelingen in het areaal zijn het bij de appels vooral de nieuwe rassen en bij peren de Conference die een belangrijk groter aandeel van de handelsproduktie voor hun rekening nemen.

De gemiddelde leeftijd van de beplantingen met nieuwe appelrassen is in 1990 nog laag. Door het volledig in produktie komen van deze jonge beplantingen zal in het begin van de jaren negentig de produktie van de nieuwe rassen nog met 3 à 4 miljoen kg toenemen.

1. INLEIDING

In de eerste helft van 1985 zijn in Zeeland gesprekken gevoerd over de mogelijkheden om te komen tot een fusie van de belangrijkste Zeeuwse fruitveilingen t.w. Goes, Kapelle, Krabbendijke en Terneuzen.

Ten behoeve van deze gesprekken is door de afdeling Tuinbouw van het LEI een overzicht samengesteld van de ontwikkelingen die gedurende de laatste 10 jaren in de fruitteelt in Zeeland hebben plaatsgehad en een prognose opgesteld van de omvang van het areaal en de produktie van appelen en peren in 1990.

Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van het onderzoek naar de concurrentiepositie van de belangrijkste fruitteeltgebieden in Nederland, dat voorkomt op het werkprogramma van de afdeling Tuinbouw en momenteel in uitvoering is.

Tussen het landelijke onderzoek en de studie over Zeeland bestaat een grote mate van analogie. Het voorliggende rapport moet dan ook beschouwd worden als een deelrapport van de landelijke studie.

In hoofdstuk 3 van dit rapport wordt een overzicht gegeven van de ontwikkeling van het areaal en het aantal bedrijven van 1974 t/m 1983. Hoofdstuk 4 behandelt het huidige niveau en de samenstelling van de produktie. In beide hoofdstukken wordt op een aantal belangrijke punten de situatie in Zeeland met de landelijke situatie vergeleken.

Hoofdstuk 5 bevat een prognose van het areaal en het aantal bedrijven in 1990. Hoofdstuk 6 tenslotte bevat een raming van de omvang en samenstelling van de produktie van appelen en peren in Zeeland in 1990.

2. MATERIAAL EN METHODE

Voor de beschrijving van de ontwikkelingen die zich in de laatste 10 jaar in de leeftijdsopbouw, de plantdichtheid, de sortimentssamenstelling en de omvang van het areaal hebben voltrokken, is gebruik gemaakt van gegevens uit de metellingen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De gegevens van het areaal en het aantal bedrijven zijn ook vermeld volgens de metellingen van 1983 en 1984, terwijl de gegevens van de leeftijdsopbouw, de plantdichtheid en het sortiment voor het laatst zijn geregistreerd bij de metelling van 1982.

De huidige omvang van de produktie van appels en peren in Zeeland, waarover geen statistische informatie beschikbaar is, is begroot aan de hand van de areaalcijfers en de gemiddelde produktie per ha. Het produktieniveau per ha is vastgesteld op basis van de resultaten van het onderzoek naar de kwantitatieve opbrengsten van appels en peren dat jaarlijks door het LEI wordt uitgevoerd. Terwille van de vergelijkbaarheid met landelijke cijfers is voor het bepalen van de totale produktieomvang de handelsproduktie als uitgangspunt genomen.

Voor het opstellen van de prognose voor 1990 is uitgaande van het beschikbare CBS-materiaal de ontwikkeling van de rooi- en plantactiviteiten tot 1990 per ras begroot en op basis daarvan is het in dat jaar te verwachten areaal berekend. De tussen nu en 1990 optredende veranderingen in leeftijdsopbouw en plantdichtheid zijn daarbij in aanmerking genomen. Ook voor het bepalen van het produktieniveau per ha heeft het huidige niveau als basis gediend.

Naast de invloed van plantdichtheid en leeftijdsopbouw is verondersteld, dat als gevolg van verbeteringen in teeltmethoden e.d. jaarlijks een produktiestijging van 0,5% zal kunnen worden gerealiseerd.

Met de op de omschreven wijze verkregen raming van het areaal en de produktie per ha is vervolgens de totale produktieomvang berekend.

3. DE ONTWIKKELING VAN DE BEPLANTINGEN

3.1 De oppervlakte pit- en steenvruchten

De oppervlakte pit- en steenvruchten in Nederland neemt al vele jaren gestadig af. Gedurende de laatste 11 jaar (1974 t/m 1984) is de landelijke oppervlakte met 27% ingekrompen. De ontwikkeling in de provincie Zeeland steekt daarbij gunstig af.

tabel 3.1 De oppervlakte pit- en steenvruchten in Nederland en Zeeland van 1974 t/m 1984

Jaar	Nederland		Zeeland	
	ha	%	ha	%
1974	31504	100	4780	100
1977	28382	90	4570	96
1980	24736	79	4360	91
1981	23732	75	4207	88
1982	23326	74	4128	86
1983	23147	73	4211	88
1984	23052	73	4205	88

Bron: CBS.

Over dezelfde periode verminderde het areaal in Zeeland met 12% (tabel 3.1). Deze vermindering was bij appel (14%) sterker dan bij peren (7%). De sterkste daling vertoonde de oppervlakte steenvruchten (34%). (Tabellen 3.2 t/m 3.4).

tabel 3.2 De oppervlakte appelen in Nederland en Zeeland van 1974 t/m 1984

Jaar	Nederland		Zeeland	
	ha	%	ha	%
1974	21925	100	3023	100
1977	20047	91	2904	96
1980	17212	79	2774	92
1981	16326	74	2628	87
1982	15988	73	2569	85
1983	15801	72	2617	87
1984	15759	72	2597	86

Bron: CBS.

Tabel 3.3 De oppervlakte peren in Nederland en Zeeland over 1974 t/m 1984

Jaar	Nederland		Zeeland	
	ha	%	ha	%
1974	7110	100	1620	100
1977	6344	89	1572	97
1980	5742	81	1503	93
1981	5642	79	1486	92
1982	5568	78	1469	91
1983	5606	79	1503	93
1984	5568	78	1507	93

Bron: CBS.

Tabel 3.4 De oppervlakte steenvruchten in Nederland en Zeeland van 1974 t/m 1984

Jaar	Nederland		Zeeland	
	ha	%	ha	%
1974	2469	100	137	100
1977	1991	81	94	69
1980	1782	72	83	61
1981	1781	72	93	68
1982	1770	72	90	66
1983	1740	70	91	66
1984	1724	70	93	68

Bron: CBS.

- 1) Daarnaast wordt in Zeeland nog een geringe oppervlakte met kleinfruit beteeld. Ook dit is sinds 1974 sterk afgenomen (27%). In 1984 resteerde nog 127 ha.

Verhoudingsgewijs worden in Zeeland minder appelen en meer peren geteeld. Van het Zeeuwse areaal bestond in 1984 62% uit appelen en 36% uit peren. Landelijk waren deze cijfers resp. 68% en 24%.

3.2 Het aantal bedrijven en de bedrijfsgrootte

Het aantal fruitteeltbedrijven in Zeeland verminderde van 1974 t/m 1984 sterker dan de beteelde oppervlakte (29%). Landelijk was dit cijfer 38% (tabel 3.5).

Tabel 3.5 Het aantal fruitteeltbedrijven in Nederland en Zeeland van 1974 t/m 1984

Jaar	Nederland		Zeeland	
	aantal bedrijven	%	aantal bedrijven	%
1974	9945	100	1044	100
1977	8283	83	936	90
1980	6964	70	823	79
1981	6683	67	789	76
1982	6449	65	763	73
1983	6358	64	755	72
1984	6156	62	741	71

Bron: CBS.

De gemiddelde oppervlakte fruitteelt per bedrijf is in Zeeland met 1.09 ha toegenomen van 4,58 ha in 1974 tot 5,67 ha in 1984. Landelijk nam de oppervlakte per bedrijf slechts met 0,57 ha toe van 3,17 ha tot 3,74 ha. (tabel 3.6).

Tabel 3.6 De oppervlakte fruitteelt per bedrijf in Nederland en Zeeland van 1974 t/m 1984

Jaar	Nederland		Zeeland	
	ha	%	ha	%
1974	3.17	100	4.58	100
1977	3.43	108	4.88	107
1980	3.55	112	5.30	116
1981	3.55	112	5.33	116
1982	3.62	114	5.41	118
1983	3.64	115	5.58	122
1984	3.74	118	5.67	124

Bron: CBS.

3.3 Het sortiment

In het appelsortiment treden vooral de laatste jaren belangrijke verschuivingen op (tabel 3.7). Dit is het gevolg van de komst van een aantal nieuwe rassen die in 1982 reeds 14% van de Zeeuwse appelareaal vormden. Dit is vooral ten koste gegaan van de Golden Delicious waarvan het aandeel van 1974 t/m 1982 met 11% terugliep van 34% naar 23%.

In vergelijking met de landelijke sortimentssamenstelling zijn er enkele belangrijke verschillen.

In Zeeland is het aandeel Boskoop beduidend lager (landelijk 21%, Zeeland 14%) en het aandeel Winston hoger (landelijk 4%, Zeeland 10%). Ook het aandeel nieuwe rassen ligt in Zeeland hoger (landelijk 11%, Zeeland 14%). Bij de andere rassen zijn verschillen relatief gering. Zowel landelijk als in Zeeland heeft de Jonagold het grootste aandeel van de nieuwe rassen (landelijk 45%, Zeeland 51%). De Karmijn de Sonnaville en de Elstar volgen op de 2e en 3e plaats met landelijk resp. 18 en 17%, Zeeland 20 en 10%.

Tabel 3.7 Het appelsortiment in Nederland en Zeeland van 1974 t/m 1982

Ras	Nederland				Zeeland			
	1974		1982		1974		1982	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Golden Del.	7025	32	3981	25	1013	34	593	23
Cox's O.P.	4279	20	2676	17	736	24	520	20
Boskoop	4851	22	3381	21	398	13	372	14
J.Grieve	1785	8	1252	8	206	7	205	8
Winston	605	3	576	4	303	10	269	10
Nieuwe rassen	-	-	1771	11	-	-	328	14
Ov. rassen	3360	15	2347	14	366	12	281	11
Tot. appel	21905	100	15984	100	3022	100	2568	100

Nieuwe rassen	Nederland		Zeeland	
	ha	%	ha	%
Jonagold	790	45	167	51
Karmijn de Sonnaville	321	18	65	20
Elstar	309	17	32	10
Gloster	160	9	13	4
Summerred	89	5	14	4
Alkmene	52	3	17	5
Discovery	50	3	20	6
Totaal nieuwe rassen	1771	100	328	100

Bron: CBS.

Bij de peren (tabel 3.8) valt een stijging van het aandeel Conference te constateren. Het aandeel van de Beurré Hardy en van de overige rassen neemt af. In vergelijking met de landelijke cijfers heeft Zeeland meer Conference (39% en 35%) en Beurré Hardy (12% en 8%) en minder stoofperen (5% en 13%) en overige rassen (19% en 22%).

Tabel 3.8 Het peresortiment in Nederland en Zeeland van 1974 t/m 1982

Ras	Nederland				Zeeland			
	1974		1982		1974		1982	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Conference	1811	26	1934	35	490	30	574	39
D. du Comice	1342	19	1213	22	378	23	371	25
B. Hardy	760	11	430	8	276	17	183	12
Stoofperen	625	9	712	13	52	3	77	5
Ov. peren	2558	35	1275	22	423	27	263	19
Tot. peren	7096	100	5564	100	1619	100	1468	100

Bron: CBS.

3.4 De leeftijdsopbouw van de beplantingen

Van het Zeeuwse appelareaal was in 1982 bijna 1/3 deel jonger dan 5 jaar (tabel 3.9). Uitgaande van een gemiddelde levensduur van 15 jaar duidt dit op een bevredigende plantactiviteit in de laatste vijf seizoenen. In de jaren daarvoor was dit in mindere mate het geval.

Bij vergelijking met het landelijk niveau blijkt het aandeel van de beplantingen van 0 t/m 4 jaar relatief hoog te zijn (landelijk 26%). In de middengroepen zit nagenoeg geen verschil. Het aandeel van de beplantingen van 20 jaar en ouder bedraagt landelijk 15%. In Zeeland is dat 11%. Hoewel deze verschillen niet groot zijn, kan de leeftijdsopbouw van het Zeeuwse areaal zowel absoluut als relatief als gunstig worden aangemerkt.

Bij de peren is de situatie minder goed. Zowel voor Nederland als voor Zeeland bedraagt het aandeel beplantingen van 0 t/m 4 jaar 13%.

Om veroudering van het areaal te voorkomen is dat onvoldoende. Wel vertoont de plantactiviteit de laatste jaren een toenemende tendens. Het aandeel van de oudste categorie beplantingen (> 25 jaar) is in Zeeland met 11% lager dan het landelijk gemiddelde van 18%.

Tabel 3.9 De leeftijdsopbouw van appel- en perebeplantingen in Nederland en Zeeland in 1982 (in %)

Leeftijd	Appel		Peer	
	Nederland	Zeeland	Nederland	Zeeland
0 t/m 4 jaar	26	32	13	13
5 t/m 9 jaar	20	20	10	12
10 t/m 14 jaar	20	18	18	19
15 t/m 19 jaar	19	19	24	26
20 t/m 24 jaar	8	7	17	19
> 25 jaar	7	4	18	11
Totaal	100	100	100	100

Bron: CBS.

3.5 De plantdichtheid

Ca. 60% van de Zeeuwse appelbeplantingen had in 1982 meer dan 1600 bomen per ha (tabel 3.10). Daarmee behoort Zeeland tot de gebieden waar de intensivering ver is doorgevoerd. Landelijk was het aandeel van de beplantingen met meer dan 1600 bomen per ha ca. 40%.

Ook bij de peren valt eenzelfde tendens te constateren. Zowel het aandeel van beplantingen met 800-1600 bomen per ha (landelijk 59%, Zeeland 67%) als het aandeel met meer dan 1600 bomen per ha (landelijk 11%, Zeeland 19%) is in Zeeland hoger. Beplantingen met minder dan 800 bomen per ha beslaan in Zeeland 14% van de oppervlakte. Landelijk is dat nog 30%.

Tabel 3.10 De plantdichtheid van appel- en perebeplantingen in Nederland en Zeeland in 1982 (in %)

aantal bomen/ha	Appel		Peer	
	Nederland	Zeeland	Nederland	Zeeland
< 800	15	5	30	14
800 - 1600	43	36	59	67
1600 - 2400	33	40		
> 2400	9	19	11	19
Totaal	100	100	100	100

Bron: CBS.

3.6 De rooi- en plantactiviteit

Zowel bij de appels als bij de peren is de rooi- en plantactiviteit de laatste jaren toegenomen (tabel 3.11). Bij de appels is dit sinds 1977 het geval, waarschijnlijk als gevolg van het ter beschikking komen van nieuwe rassen terwijl ook het op gang komen van de ruilverkaveling in het gebied Kapelle/Wemeldinge een rol gespeeld zal hebben. Bij peren valt pas in 1980 een opleving te constateren.

Bij vergelijking met de landelijke cijfers blijkt dat er gemiddeld over de gehele periode in de provincie Zeeland relatief minder gerooid en meer gepland werd.

Tabel 3.11 De gerooide en geplante oppervlakte van appels en peren in Zeeland van 1974/75 t/m 1983/84. (in % van de totale oppervlakte)

Jaar	Appel		Peer	
	gerooid	geplant	gerooid	geplant
1974/75	1,5	2,9	1,0	1,4
1975/76	4,2	3,8	4,4	3,8
1976/77	8,4	3,7	4,6	1,5
1977/78	3,6	5,4	2,3	1,4
1978/79	4,5	6,5	3,7	1,8
1979/80	11,4	3,2	3,7	2,5
1980/81	10,1	4,8	5,7	4,6
1981/82	8,6	6,3	4,0	2,9
1982/83	5,6	7,5	2,0	4,4
1983/84	7,8	7,0	3,7	3,9
Gemiddeld:				
Zeeland	6,6	5,1	3,5	2,8
Nederland	7,5	4,3	5,4	3,0

Bron: CBS.

3.7 De steenvruchten

In 1984 was het areaal steenvruchten in Nederland 1724 ha. Dit was 7,5% van de totale oppervlakte fruit.

In Zeeland was de oppervlakte steenvruchten slechts 93 ha wat overeenkomt met 2,2% van het totale areaal in de provincie. Het belangrijkste binnen deze groep zijn pruimen (66%) en zure kersen (30%).

De pruimen komen vooral voor op Zuid-Beveland (67%) en Schouwen-Duiveland (18%). Zure kersen worden geteeld in Zeeuws-Vlaanderen (90%) en Zuid-Beveland (10%).

3.8 De situatie in enkele belangrijke gebieden in Zeeland

Met 65% van het areaal (2739 ha) en het aantal bedrijven (486) is Zuid-Beveland het belangrijkste produktiegebied in Zeeland (tabel 3.12). Zeeuws-Vlaanderen heeft 17% van het areaal (695 ha), de rest van Zeeland 18% (771 ha). Binnen Zuid-Beveland komt de gemeente Borsele met 977 ha op de eerste plaats. Goes is met 272 ha de kleinste fruitteeltgemeente.

Sinds 1974 is de oppervlakte fruitteelt relatief sterk afgenomen in Zeeuws-Vlaanderen en overig Zeeland (tabel 3.13). Op Zuid-Beveland heeft het areaal zich redelijk gehandhaafd met als uitzondering de gemeente Goes waar een afname van 29% valt te constateren.

Tabel 3.12 Areaal, aantal bedrijven en gemiddelde oppervlakte per bedrijf in enkele fruitteeltgebieden in Zeeland in 1984

Gebied	Areaal			Aantal bedr.	Gem. opp./bedrijf
	totaal	appel	peer		
Gem. Goes	272	157	107	48	5,67
" Borsele	996	679	299	186	5,35
" Kapelle	740	384	337	123	6,02
" Reimerswaal	731	398	319	129	5,67
Zeeuws-Vlaanderen	695	439	229	111	6,26
Overig Zeeland	771	540	216	144	5,35
Totaal	4205	2597	1507	741	5,67

Bron: CBS.

Wat betreft het aantal bedrijven valt op de sterke teruggang in de gemeenten Goes en Kapelle. De gemiddelde oppervlakte per bedrijf is het sterkst gestegen in Kapelle. Bij beide zaken zal ongetwijfeld de ruilverkaveling een rol hebben gespeeld. Ook in Borsele en Reimerswaal is de oppervlakte per bedrijf aanzienlijk toegenomen. De gemeente Goes, Zeeuws-Vlaanderen en overig Zeeland blijven op dit moment op dit punt achter.

Tabel 3.13 Areaal, aantal bedrijven en oppervlakte per bedrijf in enkele fruitteeltgebieden in Zeeland. (1984 in % van 1974)

Gebied	Areaal			Aantal bedr.	Gem. opp./bedrijf
	totaal	appel	peer		
Gem. Goes	71	72	71	64	111
" Borsele	100	104	96	76	132
" Kapelle	93	104	89	64	145
" Reimerswaal	89	80	103	71	125
Zeeuws-Vlaanderen	81	71	98	69	117
Overig Zeeland	83	81	91	74	112
Totaal	88	86	93	71	124

Bron: CBS.

In het sortiment treden tussen deze gebieden geen grote verschillen op (tabel 3.14). Opvallend is het lage aandeel Cox's Orange Pippin in Kapelle en ook in Goes en Reimerswaal. De relatief belangrijke positie van de peren in deze gemeenten en de relatief slechte teeltresultaten met Cox's Orange Pippin in het verleden zijn daarvan waarschijnlijk de oorzaken. Van de nieuwe rassen is het aandeel het hoogst in Kapelle (ruilverkaveling).

De relatief korte historie als fruitteeltgebied in Zeeuws-Vlaanderen is waarschijnlijk de oorzaak van het lage aandeel overige rassen en de belangrijke plaats van Golden Delicious en Cox's Orange Pippin. De meest opmerkelijke verschillen in het peresortiment zijn het hoge aandeel Doyenné du Comice in Zeeuws-Vlaanderen en het hoge aandeel overige gewassen in het "oude" gebied Kapelle.

Tabel 3.14 Het appel- en peresortiment in enkele fruitteeltgebieden in Zeeland in 1982 in %

Ras	Goes	Borsele	Kapelle	R'waal	Zws. Vl.	Ov. Zld.
Golden Del.	22	23	21	24	26	22
Cox's O.P.	16	21	12	18	26	22
Boskoop	18	18	16	10	12	14
James Grieve	5	8	10	12	4	8
Winston	10	9	8	13	12	11
Nieuwe rassen	14	11	18	9	14	13
Ov. rassen	15	10	15	14	6	10
Tot. appel	100	100	100	100	100	100
Conference	37	35	34	46	40	42
D. du Comice	28	24	22	23	35	23
B. Hardy	11	13	14	11	13	10
Stoofperen	6	5	5	2	4	9
Ov. peren	18	23	25	18	8	16
Tot. peer	100	100	100	100	100	100

Bron: CBS.

Bij vergelijking van de leeftijdsopbouw van appels valt het hoge percentage 0 t/m 4 jarige plantopstanden in Kapelle op (ruilverkaveling). Hetzelfde geldt voor Goes en Borsele in de leeftijdsgroep 5 t/m 9 jaar. Reimerswaal, Zeeuws-Vlaanderen en overig Zeeland zijn in de jongere categorieën minder goed vertegenwoordigd. Bij de peren zijn er geen opvallende verschillen in leeftijdsopbouw te constateren (tabel 3.15).

Tabel 3.15 De leeftijdsopbouw van de appel- en perebeplantingen in enkele fruitteeltgebieden in Zeeland in 1982 in %

Leeftijd in jaren	Goes	Borsele	Kapelle	R'waal	Zws. Vl.	Ov. Zld.
0 t/m 4	29	36	46	23	25	35
5 t/m 9	32	25	19	18	18	15
10 t/m 14	16	13	17	23	20	16
15 t/m 19	14	20	10	21	26	19
20 t/m 24	5	4	6	10	9	8
> 25	4	2	2	5	2	7
Totaal appel	100	100	100	100	100	100
0 t/m 4	9	13	13	15	10	15
5 t/m 9	14	11	12	10	18	10
10 t/m 14	24	14	18	20	21	20
15 t/m 19	20	30	22	22	33	27
20 t/m 24	18	21	26	18	13	14
> 25	15	11	9	15	5	14
Totaal peer	100	100	100	100	100	100

Bron: CBS.

4. DE PRODUKTIE VAN APPELEN EN PEREN IN NEDERLAND EN ZEELAND EN DE VEILINGAANVOER IN ZEELAND

4.1 De landelijke produktieomvang

De omvang van de Nederlandse handelsproduktie van appels is, afgezien van de van jaar tot jaar optredende schommelingen, sinds 1974 nagenoeg gelijk gebleven (tabel 4.1). Onder normale omstandigheden kan een produktieniveau van 400 - 420 miljoen kg verwacht worden. Deze gelijkblijvende handelsproduktie is verkregen van een jaarlijks afnemend areaal, hetgeen betekent dat de gemiddelde produktie per ha beduidend is gestegen. Voor de jaren rond 1974 kon een produktieniveau van \pm 20 ton per ha als normaal worden beschouwd. Momenteel is dat ca. 26 ton per ha.

Ook voor peren geldt dat de handelsproduktie zich in de betreffende periode heeft gestabiliseerd en wel op een niveau van ongeveer 110 miljoen kg per jaar. De produktie per ha is minder sterk gestegen dan bij appels. Rond 1974 bedroeg deze gemiddeld ca. 15 ton per ha. Momenteel kan onder normale omstandigheden een produktie van \pm 19 ton per ha verwacht worden.

De produktie per ha is berekend over het totale areaal; d.w.z. over nog niet, niet volledig en geheel in produktie zijnde beplantingen. Dit betekent dat de vermelde produktie per ha afwijkt van de produktie per ha van volgroeide beplantingen (zie tabel 4.2).

Tabel 4.1 De Nederlandse handelsproduktie van 1974/75 t/m 1983/84

Jaar	Appel		Peer	
	milj. kg	ton/ha	milj. kg	ton/ha
1974/75	385	18	140	20
1975/76	430	20	61	9
1976/77	380	18	130	20
1977/78	315	16	90	14
1978/79	490	25	110	18
1979/80	450	23	120	20
1980/81	450	26	105	18
1981/82	260	16	90	16
1982/83	440	28	105	19
1983/84 1)	365	23	120	21

1) Voorlopige cijfers.

Bron: P.G.F.

Zowel bij appels als bij peren is de stijging van de produktie per ha vooral het gevolg van de sanering van het areaal en de verjonging en intensivering van de plantopstanden.

4.2 De produktieomvang in Zeeland

De omvang van de produktie is niet per regio bekend. Ook de veilingaanvoer kan niet als maatstaf voor de produktiecapaciteit van een gebied worden gebruikt. De Zeeuwse handelsproduktie is daarom bepaald aan de hand van gegevens over de produktie per ha en de areaalcijfers van 1982. De gegevens over de produktie per ha zijn afkomstig uit het onderzoek

naar de kwantitatieve opbrengsten van appel en peer van de afdeling Tuinbouw. Een samenvatting van deze gegevens is weergegeven in de tabellen Os4.2 en 4.3.

Tabel 4.2 De produktie (tonnen per ha) van appelen in Zeeland in 1982 (genormaliseerde gegevens)

Ras	Leeftijd beplanting 0 t/m 4 jaar	5 t/m 19 jaar	20 jaar
Golden Del.	16,8	42,2	26,6
Cox's O.P.	13,3	34,1	29,3
Boskoop	14,6	40,6	33,4
J. Grieve	13,6	36,8	31,6
Winston	9,6	34,3	28,7
Nw. rassen 1)	14,1	39,4	-
Ov. rassen	13,9	34,5	29,8

1) Jonagold, Elstar, Karmijn, Gloster, Summerred, Discovery, Alkmene.

Tabel 4.3 De produktie (tonnen per ha) van peren in Zeeland in 1982 (genormaliseerde gegevens)

Ras	Leeftijd beplanting 0 t/m 4 jaar	5 t/m 19 jaar	10 t/m 24 jaar	20 jaar
Conference	5,0	25,0	29,5	26,2
D. du Comice	2,3	18,6	22,0	19,5
B. Hardy	1,5	18,0	23,8	20,8
Stoofperen	2,0	15,7	20,5	15,9
Ov. peren	2,3	18,2	23,6	21,0

De voor Zeeland, op basis van het areaal in 1982, berekende handelsproduktie is weergegeven in tabel 4.4. Voor appelen bedraagt de produktie onder normale omstandigheden ca 69 miljoen kg, voor peren ca 28 miljoen kg. Dit is resp. 16% en 25% van de totale Nederlandse produktie. Het aandeel van Zuid-Beveland en Zeeuws-Vlaanderen (de belangrijkste aanvoergebieden van de Zeeuwse fruitveilingen) bedraagt 54,3 miljoen kg appelen en 23,8 miljoen kg peren, resp. 79% en 84% van de totale Zeeuwse handelsproduktie.

Per ha bedraagt de produktie van appelen gemiddeld 26,7 ton (landelijk 26 ton), van peren 19,3 ton (landelijk 19 ton).

Hieruit blijkt dat de Zeeuwse handelsproduktie per ha zich op of licht boven het landelijk niveau beweegt. Tot voor enkele jaren was dit niet het geval.

Uit vorige onderzoeken 1) bleek dat Zeeland ten opzichte van het landelijke niveau een achterstand vertoonde. Door de snelle verjonging en intensivering van het areaal is deze achterstand volledig goedge maakt.

1) LEI-publikatie Nr. 4.70 "Bedrijfseconomische aspecten van intensieve beplantingen" door J. Goedegebure.
LEI-vademecum 1979, Sectie fruitteelt; samensteller: B. Mouris.

Tabel 4.4 De handelsproductie van appels en peren in Zeeland
(op basis van het areaal 1982)

Ras	Zeeland		Zws.-Vlaanderen/Zd.-Beveland	
	milj. kg	%	milj. kg	%
Golden Del.	20,1	29	16,1	30
Cox's O.P.	12,8	19	9,9	18
Boskoop	11,8	17	9,4	17
J. Grieve	5,0	7	3,9	7
Winston	7,0	10	5,5	10
Nieuwe rassen	5,1	8	4,0	8
Ov. rassen	6,8	10	5,5	10
Totaal appels	68,8	100	54,3	100
Conference	12,1	43	10,0	42
D. du Comice	6,6	23	5,6	24
B. Hardy	3,8	13	3,3	14
Stoofperen	1,1	4	0,8	3
Ov. peren	4,8	17	4,1	17
Totaal peren	28,3	100	23,8	100

4.3 Veilingaanvoer

Het verloop van de veilingaanvoer van appels en peren van 1975 t/m 1983 van de veilingen Goes, Kapelle, Krabbendijke en Terneuzen is weergegeven in tabel 4.5. Gemiddeld bedraagt de aanvoer op deze veilingen ca. 52 miljoen kg appels en peren. Dit is ruim de helft van de berekende Zeeuwse produktie en ongeveer tweederde deel van de produktie in Zuid-Beveland en Zeeuws-Vlaanderen.

Tabel 4.5 De veilingaanvoer in Kapelle, Goes, Terneuzen en Krabbendijke
(milj. kg).

Jaar	Appel	Peer	Totaal
1975/76	35,1	10,5	45,7
1976/77	33,5	23,6	57,1
1977/78	23,9	16,9	40,8
1978/79	43,4	17,3	60,7
1979/80	43,3	21,3	64,6
1980/81	37,7	17,1	54,8
1981/82	26,0	13,2	39,2
1982/83	39,0	17,9	56,9
1983/84	29,6	17,5	47,1

Bron: veilingen.

Naast appels en peren worden nog andere produkten (steenfruit, kleinfruit, groente e.d.) op de veilingen aangevoerd, die gezamenlijk een bedrag tussen de 3 en 6 miljoen gulden aan de omzet bijdragen (tabel 4.6).

Tabel 4.6 Omzet van veilingen Kapelle, Goes, Terneuzen en Krabbendijke
(milj. gld.)

Jaar	Appel	Peer	Overige	Totaal
1975/76	18,8	10,4	6,9	36,1
1976/77	19,6	10,8	6,5	36,9
1977/78	24,4	16,2	7,4	48,0
1978/79	17,8	12,2	3,1	33,1
1979/80	15,2	10,2	3,1	28,5
1980/81	23,4	14,3	4,8	42,6
1981/82	36,0	16,7	6,2	58,8
1982/83	23,1	17,9	3,3	44,3
1983/84	31,3	18,3	4,6	54,3

Bron: veilingen.

5. PROGNOSE VAN DE ONTWIKKELING VAN HET AREAAL EN HET AANTAL BEDRIJVEN TOT 1990

5.1 Algemeen

Van 1974 tot 1984 en ook in de jaren daarvoor, nam het fruitteelt-areaal en het aantal fruitteeltbedrijven in Nederland jaarlijks af. De belangrijkste oorzaak voor de teruglopende omvang van de fruitteelt is het feit dat de bedrijfsresultaten gedurende een groot aantal jaren te wensen hebben overgelaten. De slechte bedrijfsuitkomsten werden in de eerste plaats veroorzaakt door de te lage opbrengstprijzen van het fruit als gevolg van de te grote produktie in de EG. In deze overaanbodssituatie is op EG-niveau nog geen structurele verandering gekomen.

Ook in Nederland is het aanbod van appels en peren niet gedaald als gevolg van de sterk toenemende produktie per ha.

De verwachting is dat in de komende jaren een verdere toename van de produktiecapaciteit per ha zal optreden door verbeteringen in teeltmethoden, intensivering, rassenkeuze e.d.

Desondanks is de situatie in de Nederlandse fruitteelt sinds enkele jaren verbeterd. Door kwaliteitsverbetering binnen het bestaande sortiment en de introductie van nieuwe rassen die beter op de wensen van de consument aansluiten is de vraag naar Nederlands fruit gestegen hetgeen tot een zeker herstel van de prijsvorming en een verbeterde concurrentiepositie van de fruitteelt heeft geleid. Overigens kunnen deze ontwikkelingen ook in andere fruitproducerende landen van de EG worden geconstateerd.

Door deze ontwikkelingen zal in Nederland met fruit beteelde oppervlakte minder snel afnemen dan in het verleden. Een ontwikkeling die zich de laatste jaren reeds aftekent.

Binnen Nederland heeft de Zeeuwse fruitteelt een betere positie verkregen. Zowel de vernieuwing van het sortiment als de intensivering van de beplantingen heeft zich in Zeeland relatief snel voltrokken. In enkele gebieden van Zeeland is dit sterk gestimuleerd door de uitvoering van ruilverkavelingen die tot een (tijdelijke) verhoging van het vernieuwingstempo hebben bijgedragen. Ook de bedrijfsstructuur is in Zeeland relatief gunstig.

Op grond van deze overwegingen kan worden verwacht dat in de komende jaren het Nederlandse areaal appels en peren verder zal verminderen doch in een veel langzamer tempo dan voorheen. Binnen Nederland zal de fruitteelt in Zeeland door de gunstige produktie- en bedrijfsstructuur zich relatief gunstig blijven ontwikkelen en niet verder in omvang afnemen. Mogelijkheden tot uitbreiding van het areaal in Zeeland worden, gezien de ontwikkelingen in andere gebieden van Nederland en in de EG en de huidige tendensen in vraag en aanbod, niet voorzien.

Ook in de uittreding van fruitteeltbedrijven en de toetreding uit andere bedrijfstakken worden geen belangrijke verschuivingen verwacht. Overigens kunnen niet voorziene ontwikkelingen in andere bedrijfstakken dit beeld wijzigen.

5.2 De oppervlakte appels

Verwacht wordt dat de inkrimping van het Zeeuwse appelareaal tot staan komt en dat tot 1990 de oppervlakte zich op het huidige niveau (2620 ha) kan handhaven (tabel 5.1).

In het sortiment treden grote verschuivingen op. Een verdere uitbreiding van de nieuwe rassen wordt verwacht tot een niveau van 1000 ha in 1990, waarmee deze rassen dan 38% van het totale areaal vormen.

Alle andere belangrijke rassen zullen hun aandeel in het sortiment zien afnemen. Deze daling is in absolute zin het grootst bij Golden Delicious, waarvan het areaal met bijna 200 ha zal afnemen. Ook bij Boskoop (-120 ha) en Winston (-140 ha) neemt de oppervlakte sterk af. De rassen Cox's Orange Pippin en James Grieve zullen zich naar verwachting redelijk kunnen handhaven (resp. -70 en -20 ha). Ook van de groep overige rassen wordt een verdere daling verwacht.

Tabel 5.1 De oppervlakte en het sortiment van appels in Zeeland in 1990

Ras	Ha	%
Golden Delicious	400	15
Cox's Orange Pippin	450	17
Boskoop	250	10
James Grieve	185	7
Winston	125	5
Nieuwe rassen	1000	38
Overige rassen	210	8
Totaal	2620	100

Nieuwe rassen	Ha	%
Jonagold	430	16
Elstar	270	11
Karmijn de S.	100	4
Gloster	70	3
Summerred	35	1
Discovery	35	1
Alkmene	60	2

Verwacht wordt dat de rooi- en plantactiviteit zich de komende jaren op een vrij hoog niveau zal bewegen (ca. 200 ha per jaar). Van 1974 t/m 1982 werd gemiddeld per jaar 176 ha gerooid en 131 ha geplant. Voor de leeftijdsopbouw en de gemiddelde plantdichtheid van het areaal zal dit gevolgen hebben. De gemiddelde leeftijd van de beplantingen daalt. Het aandeel jonge beplantingen (0 t/m 4 jaar) neemt toe van 32% in 1982 tot 38% in 1990 (tabel 5.2).

Tabel 5.2 De leeftijdsopbouw van het appelareaal in Zeeland in 1990

Ras	0 t/m 4 jaar		5 t/m 19 jaar		20 jaar	
	ha	%	ha	%	ha	%
Golden Del.	100	25	260	65	40	10
Cox's O.P.	150	33	255	57	45	10
Boskoop	95	38	130	52	25	10
J. Grieve	75	41	93	50	17	9
Winston	-	-	100	80	25	20
Nieuwe rassen	485	48	515	52	-	-
Overige rassen	105	50	85	40	20	10
Totaal	1010	38	1438	55	172	7

Ook de gemiddelde plantdichtheid zal tot 1990 nog beduidend toenemen (tabel 5.3). Beide zaken hebben uiteraard consequenties voor het productieniveau.

Tabel 5.3 De plantdichtheid van het appelareaal in Zeeland in 1990

Ras	Bomen/ ha							
	800		800 - 1600		1600 - 2400		2400	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Golden Del.	2	1	39	10	198	49	161	40
Cox's O.P.	5	1	68	15	244	54	133	30
Boskoop	2	1	48	19	141	56	59	24
J. Grieve	2	1	20	11	90	49	73	39
Winston	3	2	28	22	68	55	26	21
Nieuwe rassen	-	-	40	4	530	53	430	43
Overige rassen	4	2	35	17	105	50	66	31
Totaal	18	1	278	11	1376	52	948	36

5.3 De oppervlakte peren

Ook voor peren wordt een stabilisatie van de in Zeeland beteelde oppervlakte verwacht (tabel 5.4). In het sortiment wordt een verdere toename van de Conference voorzien, tot bijna de helft van het totale areaal peren. De Doyenné du Comice handhaaft zich op het huidige niveau. De Beurré Hardy en de groep overige rassen zullen afnemen.

Tabel 5.4 De oppervlakte en het sortiment van peren in Zeeland in 1990

Ras	Ha	%
Conference	720	48
D. du Comice	370	25
B. Hardy	120	8
Stoofperen	90	6
Overige peren	200	13
Totaal	1500	100

De jaarlijkse rooi- en plantactiviteit is absoluut en relatief lager dan bij appels (+ 45 ha), hetgeen tot gevolg heeft dat de leeftijdsopbouw en plantdichtheid van de peren minder snel veranderd. Van 1974 t/m 1983 wordt per jaar gemiddeld 46 ha gerooid en 36 ha geplant.

Ook bij peer wordt een toename van het aandeel jonge beplantingen verwacht (0 t/m 4 jarige beplantingen: 1982 = 13%, 1990 = 18%) en een toename van de plantdichtheid (tabellen 5.5 en 5.6).

Tabel 5.5 De leeftijdsopbouw van het pereareaal in Zeeland in 1990

Ras	0 t/m 4 jaar		5 t/m 9 jaar		10 t/m 24 jaar		24 jaar	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Conference	175	24	153	21	320	44	72	10
D. du Comice	50	14	42	11	241	65	37	10
B. Hardy	10	8	6	5	92	77	12	10
Stoofperen	12	13	14	16	54	60	10	11
Overige peren	26	13	21	11	133	66	20	10
Totaal	273	18	236	16	840	56	151	10

Tabel 5.6 De plantdichtheid van het pere-areaal in Zeeland in 1990

Ras	Bomen/ ha					
	800		800 - 1600		> 1600	
	ha	%	ha	%	ha	%
Conference	40	6	318	44	362	50
D. du Comice	19	5	168	45	183	50
B. Hardy	13	11	95	79	12	10
Stoofperen	14	16	64	71	12	13
Overige peren	28	14	131	66	41	20
Totaal	114	8	776	52	610	40

5.4 Het aantal bedrijven

Ten aanzien van het aantal bedrijven wordt verwacht dat dit tot 1990 verder zal afnemen, zij het minder snel dan voorheen. Het aantal bedrijven in 1990 wordt geraamd op \pm 680.

De gemiddelde oppervlakte fruit per bedrijf zal verder toenemen tot ca. 6,2 ha in 1990 (zie ook tabellen 3.5 en 3.6).

6. PROGNOSE VAN HET PRODUKTIELEVEL VAN APPELEN EN PEREN IN ZEELAND IN 1990

6.1 De produktie per ha

Voor het bepalen van het produktieniveau per ha (tabellen 6.1 en 6.2) heeft het huidige niveau als basis gediend. Evenals dit in het verleden het geval was, is aangenomen dat de produktie als gevolg van verbeteringen in teeltmethoden, boomkwaliteit, watervoorziening e.d. zal toenemen. Deze toename wordt na overleg met deskundigen van het Proefstation voor de Fruitteelt en het C.A.D. geschat op ca. 0,5% per jaar. Tussen 1982 en 1990 derhalve een toename van + 4% 1). Bij vergelijking van de tabellen 6.1 en 6.2 met de tabellen 4.2 en 4.3 blijkt de produktiestijging groter te zijn. Dit is het gevolg van de in de berekeningen verwerkte verhoging van de gemiddelde plantdichtheid.

Tabel 6.1 De gemiddelde produktie van appels per ha in Zeeland in 1990 (tonnen)

Ras	Leeftijd beplanting 0 t/m 4 jaar	5 t/m 19 jaar	> 19 jaar
Golden Del.	18,9	45,6	39,4
Cox's O.P.	14,2	37,5	31,9
Boskoop	15,7	43,0	37,2
J. Grieve	15,1	40,0	34,6
Winston	-	36,2	31,9
Nieuwe rassen	14,7	41,0	-
Overige rassen	14,3	40,3	34,5

Tabel 6.2 De gemiddelde produktie van peren per ha in Zeeland in 1990 (tonnen)

Ras	Leeftijd beplanting 0 t/m 4 jr.	5 t/m 9 jaar	10 t/m 24 jaar	> 24 jaar
Conference	5,4	26,7	31,7	27,7
D. du comice	2,5	19,7	23,8	20,5
B. Hardy	1,6	18,7	25,1	22,0
Stoofperen	2,2	16,6	22,0	18,2
Overige peren	2,5	19,1	24,6	22,0

- 1) Onderzoeksverslag
"Modelopzet en prognoses van vraag- en aanbodontwikkeling in de Nederlandse Tuinbouw". (Binnenkort te verschijnen).

6.2 De handelsproductie

Voor het berekenen van de handelsproductie in 1990 is uitgegaan van de in de tabellen 6.1 en 6.2 gegeven produktie per ha. Daarnaast wordt de handelsproductie beïnvloed door de samenstelling van het sortiment en de leeftijdsopbouw van de beplantingen. Beide factoren zijn in de berekeningen betrokken (tabel 6.3).

Tabel 6.3 De handelsproductie van appels en peren in Zeeland in 1990

Ras	Zeeland		Zws.-Vlaanderen/Zd.-Beveland	
	milj. kg	%	milj. kg	%
Golden-Del.	13,7	19	11,2	20
Cox's O.P.	11,8	16	9,3	16
Boskoop	7,2	10	5,7	10
J. Grieve	4,9	7	3,9	7
Winston	4,0	6	3,0	5
Nieuwe rassen	25,4	35	20,4	35
Overige rassen	5,0	7	4,0	7
Totaal appels	72,1	100	57,5	100
Conference	15,4	52	13,1	52
D. du Comice	6,7	22	5,8	23
B. Hardy	2,4	8	2,1	8
Stoofperen	1,5	5	1,1	4
Overige peren	3,8	13	3,4	13
Totaal peren	29,8	100	25,5	100

De handelsproductie voor 1990 wordt geraamd op + 102 miljoen kg. Daarvan is + 72 miljoen kg appels en + 30 miljoen kg peren. Ten opzichte van de produktie op basis van het areaal in 1982 is dat zowel bij appels als bij peren een toename van 5%.

Het aandeel van de nieuwe rassen in de handelsproductie stijgt van + 5% in 1982 tot + 35% in 1990. Golden Delicious loopt terug van 29% naar 19%, Boskoop van 17% naar 10% en Winston daalt van 10% naar 6%.

Bij de peren laat het aandeel Conference een stijging zien van 43% naar 52%, ten koste van de Beurré Hardy en de groep overige rassen.

Het aandeel van Zuid-Beveland en Zeeuws-Vlaanderen wordt voor 1990 geraamd op 57,5 miljoen kg appels en 25,5 miljoen kg peren, resp. 80% en 85% van de totale produktie in Zeeland. In tabel 6.4 zijn de veranderingen in de produktieomvang tussen 1982 en 1990 samengevat.

6.3 De invloed van de nieuwe rassen en de produktie per ha

Het aandeel van de groep nieuwe rassen in de produktie (35%) is lager dan het aandeel dat deze rassen in de oppervlakte hebben (38%). Dit is het gevolg van het nog hoge aandeel, niet volledig in produktie zijnde, jonge beplantingen.

Naarmate een groter deel in produktie komt zal ook de produktieomvang van de nieuwe rassen nog toenemen. In de eerste jaren na 1990 zal dit tot een verhoging van de produktie met 3 à 4 miljoen kg leiden.